

Broj:
Sarajevo, 4. 1. 2013. godine

Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01-02-1-1		113	

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI DOM
n/r Bože Ljubića, predsjedavajućeg

Predmet : Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini

Na osnovu čl. 99. i 100. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 33/06, 41/06, 81/06, 91/06, 91/07, 87/09 i 28/12), kao ovlaštenu predlagač, dostavljam **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini** radi razmatranja i usvajanja u Parlamentarnoj skupštini BiH.

Predlažem da se procedura razmatranja i usvajanja ovog prijedloga zakona provede po redovnom zakonodavnom postupku.

U prilogu dostavljam tekst Prijedloga zakona s obrazloženjem na bosanskom jeziku, odredbe Zakona koje se mijenjaju i dopunjavaju te elektronsku verziju Prijedloga zakona.

S poštovanjem,

Poslanik SDP BiH
dr. Denis Bećirović

PRIJEDLOG

Na osnovu člana IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na __. sjednici Predstavničkog doma, održanoj _____ 2013. godine, i na __. sjednici Doma naroda, održanoj _____ 2013. godine, usvojila je

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA OKVIRNOG ZAKONA O OSNOVNOM I SREDNJEM OBRAZOVANJU U BOSNI I HERCEGOVINI

Član 1.

U Okvirnom zakonu o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 18/03) u članu 1. u stavu 1. riječ „predškolskog,“ briše se.

U istom članu u stavu 3. riječ „predškolskog,“ briše se.

Član 2.

U članu 3. u stavu 2. na kraju tačke j), umjesto interpunkcijskog znaka tačka, stavlja se interpunkcijski znak tačka zarez i dodaju se nove tačke k), l) i m) koje glase:

„k) jednako pravo i dostupnost odgoja i obrazovanja bez diskriminacije i izdvajanja po osnovu spola, etničke, religijske, socijalne ili druge pripadnosti, mjestu prebivališta ili boravišta, materijalnog ili zdravstvenog stanja, teškoća i smetnji u razvoju ili invaliditeta, kao i po drugim osnovama;

l) odgoj i obrazovanje učenika u skladu s općim kulturnim i civilizacijskim vrijednostima, ljudskim pravima i pravima djece, osposobljavanje za život u multikulturalnom okruženju, za poštivanje različitosti i toleranciju, te za aktivno i odgovorno učešće u demokratskom razvoju društva;

m) osiguranje sticanja osnovnih i stručnih kompetencija i osposobljavanje za život i rad u promjenljivom društveno-kulturnom kontekstu prema zahtjevima tržišne ekonomije, savremenih informaciono-komunikacijskih tehnologija i naučnih spoznaja i dostignuća.“

Član 3.

Član 15. briše se.

Član 4.

U članu 16. dodaje se stav 1. koji glasi:

1. „Djelatnost osnovnog obrazovanja obavljaju osnovne škole.“
Dosadašnji st. 1., 2. i 3. postaju st. 2., 3. i 4.

Član 5.

U članu 17. dodaje se stav 1. koji glasi
„Djelatnost srednjeg obrazovanja obavljaju srednje škole. Srednje škole mogu biti organizirane kao opće i stručne.“
Dosadašnji st. 1. i 2. postaju st. 2. i 3.

Član 6.

Iza člana 21. dodaje se novo poglavlje IIIa. i novi član 21a. koji glasi:

„IIIa. PRAVA I OBAVEZE UČENIKA

Član 21a.

Prava učenika ostvaruju se u skladu s međunarodnim dokumentima, ovim i posebnim zakonima, a škole su obavezne da osiguraju njihovo ostvarivanje, a naročito pravo na:

- a) kvalitetan odgojno-obrazovni rad koji osigurava ostvarivanje ciljeva iz člana 3. ovog zakona;
- b) uvažavanje njegovog mišljenja i ličnosti;
- c) podršku za svestrani razvoj ličnosti, te za posebno iskazane talente i njihovu afirmaciju;
- d) zaštitu od diskriminacije, nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja;
- e) dobivanje pravovremene informacije o pitanjima značajnim za njegovo školovanje;
- f) informacije o njegovim pravima i obavezama;
- g) osnivanje i učešće u radu vijeća učenika;
- h) pravo na pritužbe koje može predati učiteljima, nastavnicima, direktoru ili školskom odboru.

Ukoliko dođe do povrede prava učenika iz stava 1. ovog člana, roditelj odnosno staratelj ili učenik mogu podnijeti prijavu direktoru škole.

Direktor škole dužan je razmotriti prijavu i uz konsultacije s učenikom, roditeljem odnosno starateljem učenika i učiteljem odnosno nastavnikom odlučiti o njoj i preduzeti odgovarajuće mjere, u roku od 15 dana od prijema prijave.

Zaposleni u školi dužni su prijaviti direktoru škole kršenje prava učenika iz stava 1. ovog člana.

Obaveze učenika su:

- a) pohađanje obaveznog dijela nastavnog programa i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada koje je izabrao;
- b) pridržavanje pravila kućnog reda;
- c) pridržavanje uputstava učitelja i nastavnika, stručnog osoblja, direktora i zaposlenika škole, a koja su u skladu s pravnim propisima i kućnim redom;
- d) čuvanje udžbenika i drugih obrazovnih i nastavnih sredstava.“

Član 7.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“.

PSBiH, broj _____ / _____

Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
dr. Božo Ljubić

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Sulejman Tihić

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNOPRAVNI OSNOV

Ustavnopravni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu IV.4. a) Ustava BiH, prema kojem je Parlamentarna skupština BiH nadležna za donošenje zakona za provođenje odluka Predsjedništva BiH ili za vršenje funkcija Skupštine po Ustavu.

On je nesporan, jer je riječ o dopuni postojećeg Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Razlozi za donošenje ovog zakona proizilaze iz nastojanja da se pojedine odredbe preciziraju i usklade sa sadržajem Zakona, samim naslovom i ostalim zakonima, ali i da se Okvirni zakon o osnovnom i srednjem obrazovanju u BiH dopuni kako bi se učenicima garantirala određena prava ali istovremeno propisale i određene obaveze.

III. OBRAZLOŽENJE PONUĐENIH RJEŠENJA

Okvirni zakon o osnovnom i srednjem obrazovanju u BiH, u čl. 1. i 15., propisuje predškolsko obrazovanje kao jedan od nivoa obrazovanja. Uzimajući u obzir činjenicu da je naziv zakona Okvirni zakon o osnovnom i srednjem obrazovanju u BiH i da postoji poseban Okvirni zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju u BiH, članovima 1. i 3. predlaže se brisanje riječi "predškolsko" u članu 1. kao i brisanje člana 15. koji se odnosi na predškolsko obrazovanje.

Članom 2. dodaju se tačke kojima se proširuje definiranje općih ciljeva obrazovanja.

Članovima 4. i 5. preciziraju se odredbe čl. 15. i 16. Okvirnog zakona i propisuje se da djelatnost obrazovanja obavljaju osnovne i srednje škole, što dosad nije bilo propisano.

Ispred Poglavlja IV. Prava i obaveze roditelja, dodaje se novo poglavlje - Prava i obaveze učenika, i novi član koji propisuje neka od osnovnih prava učenika koja su škole dužne osigurati učenicima i mehanizam zaštite ako se neka od tih prava krše, te obaveze učenika da se ponašaju u skladu s pravilima o kućnom redu, da se pridržavaju uputstava nastavnika i učitelja i da su obavezni pohađati obavezni dio nastavnog programa.

Ova prava potrebno je garantirati svim učenicima u Bosni i Hercegovini, a posebno stvoriti uslove da nadležni organi osiguraju provođenje ovog zakona kao i ostvarivanje prava učenika.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva u budžetu institucija Bosne i Hercegovine.

ODREDBE ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I/ILI DOPUNJAVAJU
(*Okvirni zakon o osnovnom i srednjem obrazovanju „Službeni glasnik BiH“ broj 18/03*)

Na osnovu čl. IV. 4.a) i II.4.) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma, održanoj 27. juna 2003. godine, i na sjednici Doma naroda, održanoj 30. juna 2003. godine, usvojila je

**OKVIRNI ZAKON
O OSNOVNOM I SREDNJEM OBRAZOVANJU U BOSNI I HERCEGOVINI**

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se principi predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja i odgoja, obrazovanja odraslih i osnivanja i funkcioniranja institucija za pružanje usluga u obrazovanju u Bosni i Hercegovini, kao i dopunska nastava za djecu državljana BiH u inozemstvu. Zakonom se regulira sljedeće:

I – Opće odredbe

1. svrha obrazovanja,
2. opći ciljevi obrazovanja, priroda i osnovna polazišta obrazovanja i odgoja.

II - Načela u obrazovanju

1. pravo djeteta na obrazovanje,
2. značaj dječijih prava,
3. unapređenje poštivanja ljudskih prava,
4. sloboda kretanja.

III - Nivoi obrazovanja

IV - Prava i obaveze i roditelji

V - Javne i privatne škole

VI - Uloga i obaveze škole

VII - Autonomija škole

VIII - Standardi u obrazovanju

IX - Tijela za uspostavu standarda u obrazovanju

X - Upravljanje u školama

1. organi upravljanja u školi/školski odbori,
2. direktor škole,
3. vijeće roditelja,
4. vijeća učenika,
5. stručni organi škole.

XI - Praćenje i nadzor nad provođenjem ovog zakona

XII - Zaštita prava

XIII - Prijelazne i završne odredbe

Organi vlasti nadležni za organiziranje obrazovnog sistema u Brčko Distriktu BiH, Republici Srpskoj, Federaciji BiH i kantonima, u skladu sa ustavom (u daljem tekstu: nadležne obrazovne vlasti), ustanove koje se prema važećim zakonima u Bosni i Hercegovini registriraju za pružanje usluga u oblasti predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja i obrazovanja odraslih (u daljem tekstu: škole), i druge stručne institucije u oblasti obrazovanja, obavezni su primjenjivati i poštivati principe i norme utvrđene ovim zakonom i osigurati obrazovanje pod jednakim uslovima za sve učenike.

Principi i standardi utvrđeni ovim zakonom i na osnovu ovog zakona ne mogu se smanjivati.

2. Opći ciljevi obrazovanja

Član 3.

Opći ciljevi obrazovanja proizlaze iz općeprihvaćenih, univerzalnih vrijednosti demokratskog društva, te vlastitih vrijednosnih sistema zasnovanih na specifičnostima nacionalne, historijske, kulturne i vjerske tradicije naroda i nacionalnih manjina koje žive u Bosni i Hercegovini.

Opći ciljevi obrazovanja su:

- a) omogućavanje pristupa znanju kao osnovi za razumijevanje sebe, drugoga i svijeta u kojem se živi;
- b) osiguravanje optimalnog razvoja za svaku osobu, uključujući i one s posebnim potrebama, u skladu s njihovim uzrastom, mogućnostima i mentalnim i fizičkim sposobnostima;
- c) promocija poštivanja ljudskih prava i osnovnih sloboda, i priprema svake osobe za život u društvu koje poštuje principe demokratije i vladavine zakona;
- d) razvijanje svijesti o pripadnosti državi Bosni i Hercegovini, vlastitom kulturnom identitetu, jeziku i tradiciji, na način primjeren civilizacijskim tekovinama, upoznavajući i uvažavajući

druge i drugačije, poštujući različitosti i njegujući međusobno razumijevanje, toleranciju i solidarnost među svim ljudima, narodima i zajednicama u Bosni i Hercegovini i svijetu;

e) osiguranje jednakih mogućnosti za obrazovanje i mogućnost izbora na svim nivoima obrazovanja, bez obzira na spol, rasu, nacionalnu pripadnost, socijalno i kulturno porijeklo i status, porodični status, vjeroispovijest, psihofizičke i druge lične osobine;

f) postizanje kvalitetnog obrazovanja za građane;

g) postizanje standarda znanja koji se mogu komparirati na međunarodnom, odnosno evropskom nivou, koji osiguravaju uključivanje i nastavak školovanja u evropskom obrazovnom sistemu;

h) podsticanje cjeloživotnog učenja;

i) promocija ekonomskog razvoja;

j) uključivanje u proces evropskih integracija.

III - NIVOI OBRAZOVANJA

Član 15.

Predškolsko obrazovanje ustanovljava se kao dio ukupne brige društva za poboljšanje kvaliteta življenja i razvoja djece u ranom djetinjstvu.

Predškolsko obrazovanje čini sastavni dio obrazovnog sistema.

Predškolsko obrazovanje regulirat će se zakonima entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, u skladu s principima i standardima definiranim ovim zakonom.

Član 16.

Osnovno obrazovanje obavezno je za svu djecu.

Obavezno obrazovanje počinje u kalendarskoj godini u kojoj dijete do 1. aprila navršava šest godina života i traje bez prekida tokom perioda koji ne može biti kraći od osam godina.

Nadležne obrazovne vlasti i škole u Bosni i Hercegovini obavezne su, najkasnije do juna 2004. godine, stvoriti sve potrebne uslove za normalno otpočinjanje osnovne škole u trajanju od devet godina.

Nadležne obrazovne vlasti, na inicijativu ili uz saglasnost roditelja i uz konsultacije s drugim stručnim i nadležnim institucijama, mogu dozvoliti jednu godinu ranijeg ili odgođenog početka obaveznog obrazovanja, ukoliko je to u najboljem interesu djeteta.

Obavezno obrazovanje je besplatno. Besplatno osnovno obrazovanje osigurava se svoj djeci.

Dijete u smislu ovog zakona je svaka osoba do navršene osamnaeste godine života.

Član 17.

Srednjoškolsko obrazovanje je svima dostupno, u skladu s postignutim uspjehom u osnovnoj školi, ličnim interesom i sposobnostima.

Srednjoškolsko obrazovanje u javnim ustanovama je besplatno u skladu sa zakonom.

Član 21.

Radi sticanja novih znanja, usavršavanja i profesionalnog razvoja, nastavni kadar, pedagozi, psiholozi, defektolozi, logopedi i direktori škola obuhvaćeni su obaveznim programima obuke, usavršavanja i provjere.

Takve programe ustanovit će obrazovne vlasti u entitetu, kantonima i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, u skladu s principima i standardima definiranim ovim zakonom.